

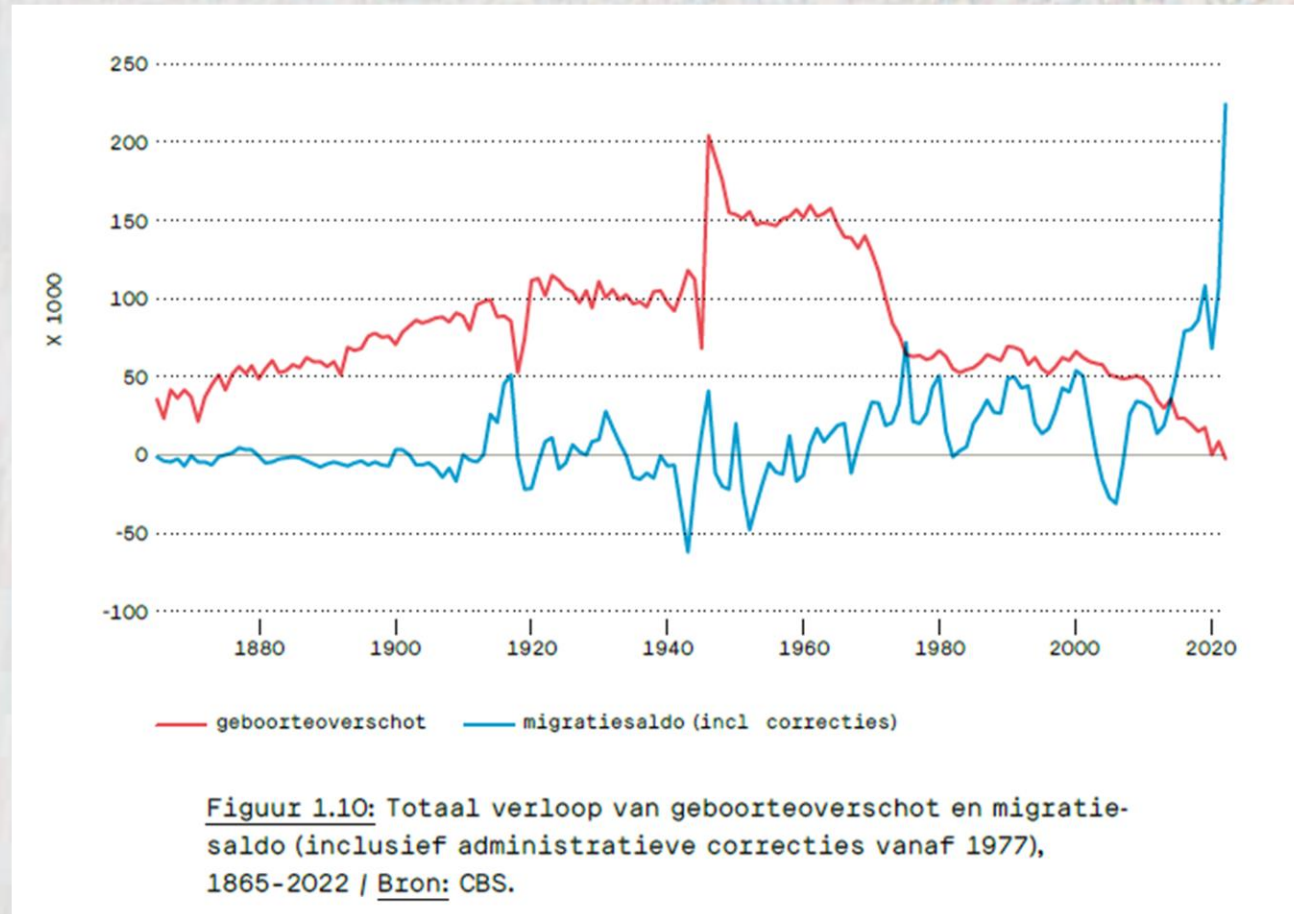
RAPPORT VAN DE
STAATSCOMMISSIE
DEMOGRAFISCHE
ONTWIKKELINGEN
2050

Gesprek SER – SDO 2050

20 juni 2024

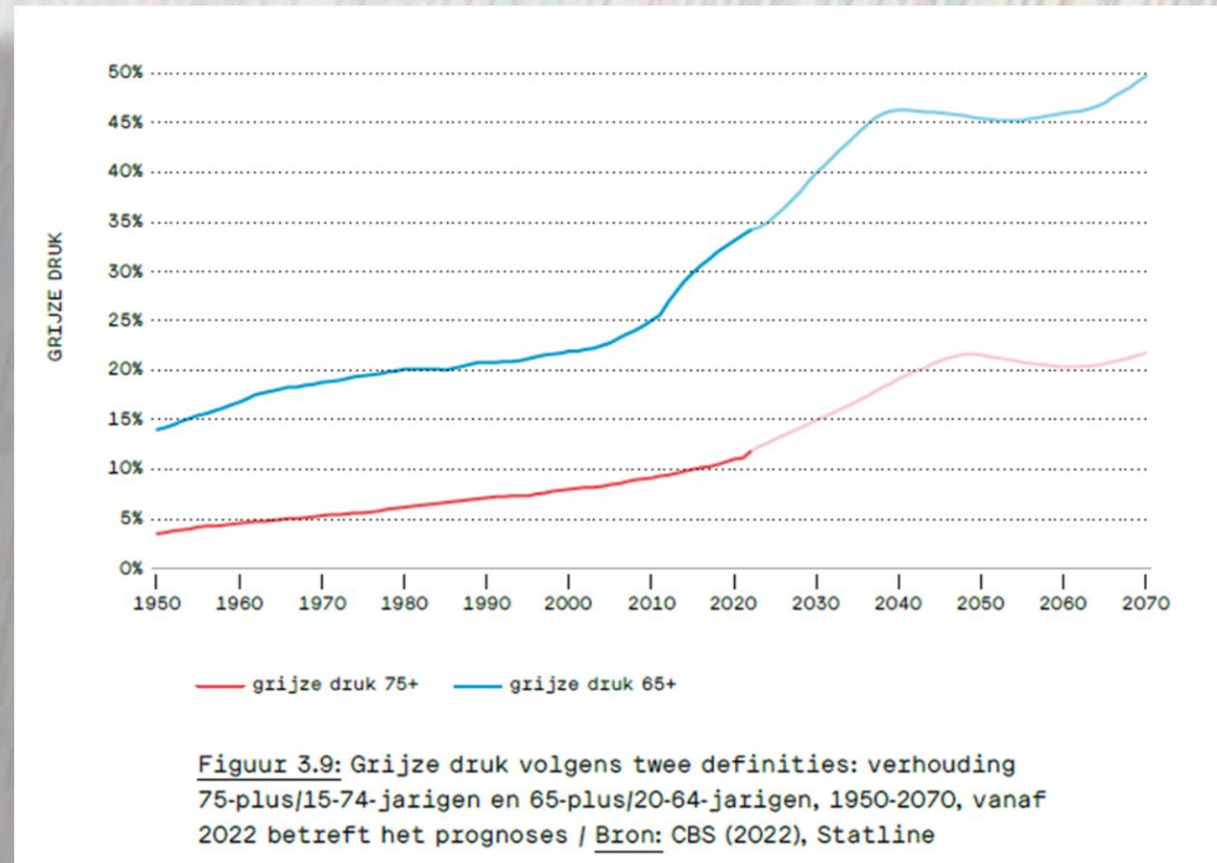
I - Bevolkingsgroei in historisch perspectief

- Van hoog naar laag geboorteoverschot
- Migratie is motor achter huidige bevolkingsgroei

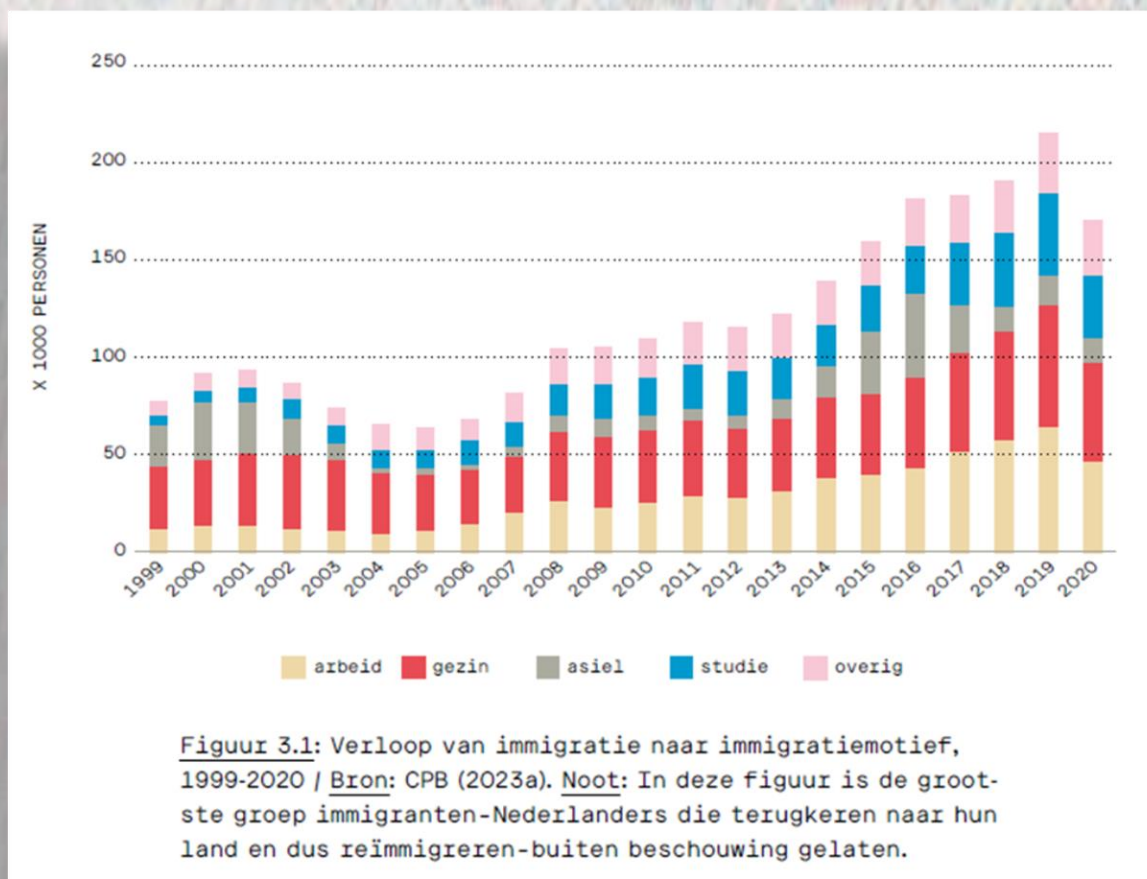
I - Drijvende krachten demografie: vergrijzing

- Stijging gemiddelde leeftijd en toename aandeel ouderen
- Afname groep potentiële mantelzorgers
- Toename grijze druk: druk van afhankelijke, oudere bevolking op beroepsbevolking; stijging AOW-leeftijd is relevant
- Migratie dempt vergrijzing slechts beperkt

I - Drijvende krachten demografie: migratie

- Verblijfsduur daalt, 60% vertrekt <10 jaar
- Nederlandse vraag naar arbeidskrachten belangrijke factor migratie van binnen EU
- Buiten EU voornamelijk kennismigratie
- Populaire bestemming studiemigranten
- Gezinsmigratie vaak samen met arbeids-, studie- en asielmigratie

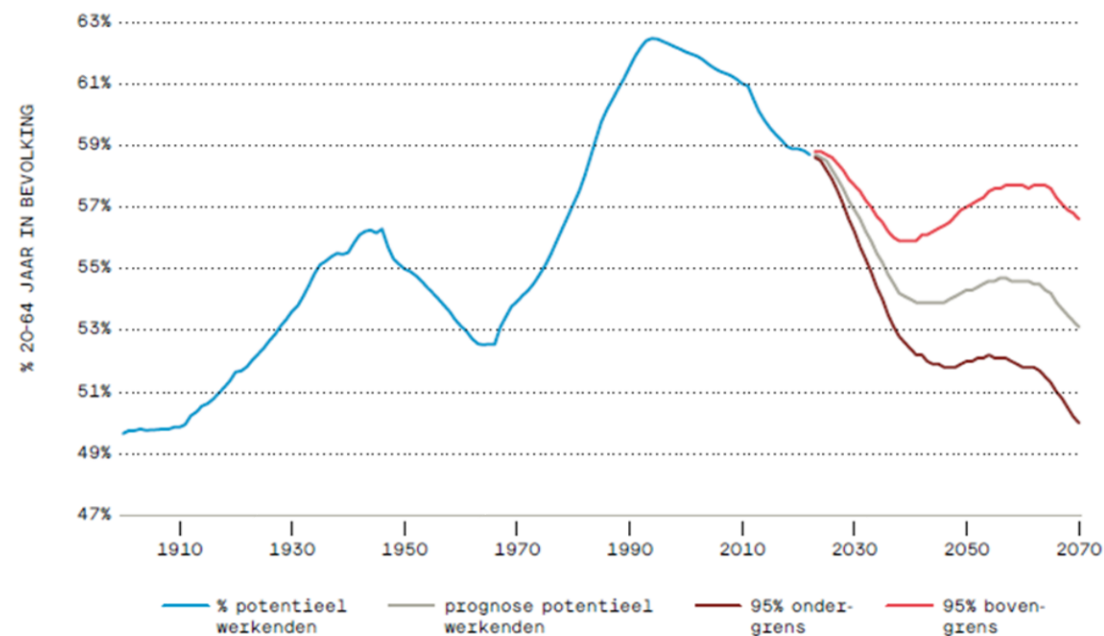
Deel II – Een greep uit de bevindingen...

II - Gevolgen demografie

- Ruimte: stijgende maar vooral ook andere type woonvraag
- Economie: krimpende beroepsbevolking, minder economische groei
- Publieke voorzieningen: meer druk op voorzieningen; stijgende vraag, teruglopend aanbod
- Regionale ongelijkheid

II - Gevolgen demografie voor economie

- Hardnekkige arbeidsmarktkrapte, m.n. in publieke sector
- Stagnerende productiviteit
- Arbeidsmigratie biedt slechts beperkt oplossing voor tekorten en verhoogt kans:
 - op krapte op de woningmarkt
 - op instandhouding van sectoren die leunen op (te) laag betaalde arbeid

Figuur 5.1: Percentage potentiële beroepsbevolking (20-64 jaar) in verhouding tot de omvang van de totale bevolking, 1900-2070 / Bron: CBS-statline, kernprognose CBS (2022).

III - Zorgen over sociale cohesie

- Toenemende druk op publieke voorzieningen en ruimte geeft schaarste en kan leiden tot groeiende ongelijkheid en groeiende maatschappelijke tegenstellingen
- 'Veeldelingen' met scherper wordende scheidslijnen in de samenleving:
 - opleidingsniveau
 - migratie-achtergrond
 - leeftijd
 - Regio
- Publieke opinie: bevolking gelijk blijven of krimpen; zorgen over vergrijzing, krimp

III - Gematigde bevolkingsgroei als perspectief

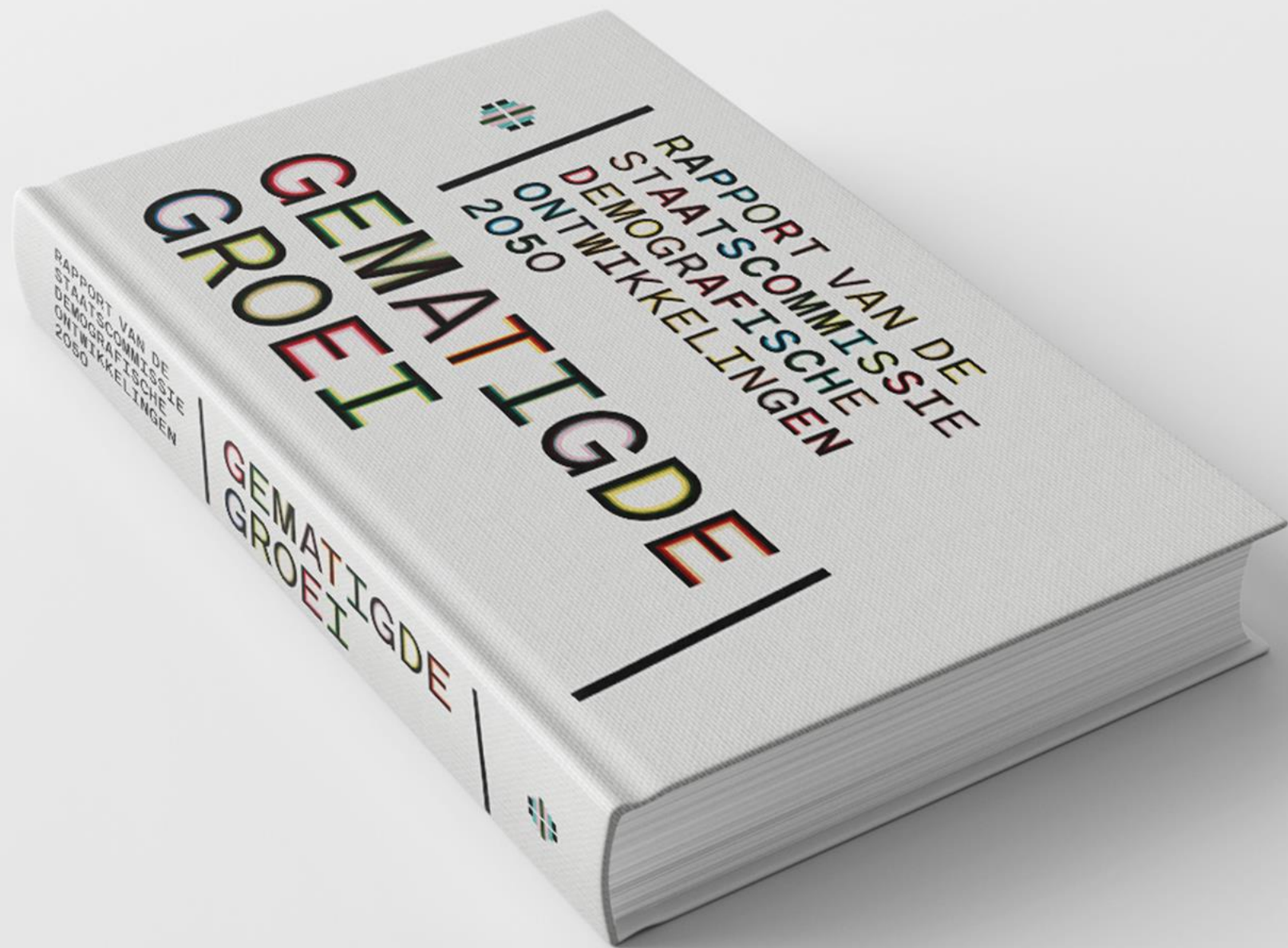
- Gematigde groei: beste kans op evenwicht tussen groei door migratie, toenemende vergrijzing en benodigde sociale waarborgen
- Voorzien in voldoende welvaartsgroei om publieke voorzieningen toegankelijk te houden
- Negatieve effecten bij nulgroei of snelle groei
- 19-20 miljoen mensen in 2050, en dat gaat veel vragen
- Economische structuur als belangrijk instrument om richting te geven aan bevolkingsomvang
- Productiviteit voorwaardelijk voor robuuste voorzieningen

III - Handelingsperspectieven: economie

- Kiezen voor kwalitatief hoogwaardige economie, vitale functies
- Hogere productiviteit (ook in de publieke sector) en meer en langere arbeidsparticipatie als tegenwicht tegen tekorten
- Leven lang ontwikkelen, zuinig zijn op menselijk kapitaal
- Werk lonend en mogelijk maken (kinderopvang)
- Beroepsopleidingen die brede welvaart bevorderen financieel stimuleren
- Kortom, eerst participatie en innovatie, dan (vormgegeven) migratie

Mogelijke gesprekspunten SER

- Een productiviteitsagenda voor NL?
Hoe richting gewenste economie en werkgelegenheid? Transitiepad?
- Doorbraken op het gebied van onderwijs en Leven lang ontwikkelen?
Met twee derde van de NL studenten alpha en gamma (hoogste in OESO), bewegen naar meer beta en medisch?
- Productiviteit publieke sector: zorg en onderwijs. Vervolg na eerdere SER rapporten, o.a. Rapport Waardevol werk?
- Ruimte en 'woonobesitas': NL huishoudens hebben veel m² per persoon.
Woningvoorraad die niet past bij ontwikkeling bevolking, met grote misallocatie: gezinswoningen versus eenpersoonshuishoudens. Welke vervolgagenda met bijdrage van de SER, ook gelet op denken over economie?

RAPPORT VAN DE
STAATSCOMMISSIE
DEMOGRAFISCHE
ONTWIKKELINGEN
2050

GEMATIGDE GROEI

RAPPORT VAN DE
STAATSCOMMISSIE
DEMOGRAFISCHE
ONTWIKKELINGEN
2050

GEMATIGDE
GROEI

